O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”
Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti
rektori__________ O.SH.Bazarov
“___” __________ 2024 yil

Ro‘yhatga olindi № 05/01/013M
“___” avgust 2024 yil

ILMIY TADQIQOT METODOLOGIYASI

FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq.

Ta’lim sohasi: 410000 - Ijtimoiy va hulq atvorga oid fanlar;

Ta’lim yo‘nalishi: 70410801 - Menejment

Qarshi 2024-yil

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	Kreditlar
RESMET105	2024-2025	1	5
Fan/modul turi	Ta’lim tili		Haftadagi dars soatlari
Majburiy	O‘zbek/ rus		4

	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Ilmiy-tadqiqot metodologiyasi	60	90	150

2.

I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad - talabalarga boshqarish tamoyillari, tizimlari, usullarini yaratishni, Ilmiy-tadqiqot sohasidagi muammoli holatni baholash, harakat strategiyalarini tuzish va rivojlanish muammolarini hal qilishning innovatsion usullarini topish bo‘yicha mutaxassislikka mos bilim, ko‘nikma va malaka shakllantirishdir.

Maqsaddan kelib chiqqan holda, talabalarda nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar, iqtisodiy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondoshuv hamda ilmiy dunyo qarashlarni shakllantirish vazifalarini bajaradi.

Fanning vazifasi – talabalarni ilmiy-tadqiqot asoslari bilan tanishtirish, talabalarda tashkiliy tuzilmalar rivojlanishi va faoliyat ko‘rsatishining qonuniyatlarini tushungan holda tizimli fikrlashni rivojlantirish; boshqaruv qarorlari va boshqaruv tuzilmasining maqsadi va funksiyalarini belgilash; tashkiliy tizimlarning menejmentning turli sohalaridagi muammolarini yechishning innovatsion usullarini ishlab chiqish; tizimli boshqaruvda menejerlik munosabatlarini murakkab dunyosi bilan tanishtirishdan iboratdir.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1- mavzu. Ilmiy-tadqiqot metodologiyasi faniga kirish

Menejment: asosiy holatlar. Menejment maqsadlari. Menejmentning mohiyati.Menejmentning ilmiy bazasi. Menejmentning samaradorligi shartlari. Menejment tamoyillari. Menejment tamoyillarining belgilanishi. Tamoyillarning boshqaruv tizimidagi roli. Menejment funksiyalari. Boshqaruvning umumiy va aniq funksiyalarining o‘zaro bog‘liqligi. Menejment usullari. Menejment usullarini tanlash algoritmi. Tashkiliy tuzilma. Firmaning tashkiliy boshqaruvi turlari. Menejment tuzilmalarining

yangi shakllari. Personal menejment.Personalni boshqarish mexanizmi. Menejment texnologiyasi.Menejment texnikasi.Tizimli menejer uchun axborot muhiti elementlari.Menejer uchun kommunikatsiya muhiti.

2- mavzu. Ilmiy tadqiqot metodlari

Yangi bilimlarni ishlab chiqish jarayoni, bilish faoliyati turlaridan biri. Unga ob'yektivlik, ishonchlilik, aniqlik xos. Ilmiy tadqiqot hamma shartlarga amal qilib takrorlanganda hamisha birdek natija berishi, bahs etilayotgan masalani isbotlashi lozim. Ilmiy tadqiqot bir-biri bilan bog'langan ikki kiyim — tajriba va nazariyadan iborat. Ilmiy tadqiqotning asosiy komponentlari: mavzuni belgilash, mavjud axborotni, tadqiqot sohasidagi shart-sharoit va metodlarni, ilmiy farazlarni oldindan tahlil etish, tajriba o'tkazish, olingan natijalarni taxlil etish va umumlashtirish, kelib chiqqan farazlarni olingan dalillar asosida tekshirish, yangi fakt va qonunlarni ifodalab berish, ilmiy bashorat yuritish.

3- mavzu. Ilm –fan va ilmiy tadqiqot tizimlari

Ilmiy faoliyat - ob'ektlar, hodisa (jarayonlar)ning xususiyatlari, o'ziga xosliklari va qonuniyatlarini aniqlash maqsadida borliqni o'rganish va olingan bilimlarni amaliyotda qo'llashga yo'naltirilgan faoliyat hisoblanib, fundamental va amaliy tadqiqotlardan iboratdir. Fundamental tadqiqotlar tabiat, jamiyat va insonning tuzilishi, shakllanishi va rivojlanishiga oid asosiy qonuniyatlar haqida yangi bilimlar olish, ular o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik, shuningdek muayyan faoliyat natijasida yaratilgan ob'ektlarni o'rganishga yo'naltirilgan nazariy va (yoki) tajribaga yo'naltirilgan faoliyat hisoblanadi. Amaliy tadqiqotlar amaliy maqsadlarga erishish va aniq vazifalarni hal etish uchun asosan yangi bilimlar va fundamental tadqiqotlar natijalarini qo'llashga yo'naltirilgan faoliyat hisoblanadi.

4- Mavzu. O'zbekistonda va xorijda ilmiy tadqiqotlarning rivojlanishi

Ta'lim-tarbiya tizimi, harbiylar hayotiga o'z-o'zini anglashda, xalqning, millatning uzoq tarixiy taraqqiyot jarayonida bosib olgan murakkab yo'liga, ajdodlarimizning ma'naviy-madaniy, ilmiy, diniy, falsafiy, ma'rifiy merosiga qarashlari va g'oyalariga har bir kishining bevosita bog'liqligini chuqur va atroflicha his qilishlariga ko'maklashishi lozim. Ta'lim - boshqariladigan jarayon bo'lib, uning natijasi, asosiy jihatdan, tayyorlangan didaktik loyihaga bog'liq. O'quv loyiha esa ta'lim texnologiyasining mahsulidir. Talabalarning bilish faoliyatini didaktik loyihaga ko'ra boshqarish ta'lim texnologiyasining pedagogik asosi sanaladi. Har qanday jarayonning boshlanishi va oxiri mavjud bo'lganidek, didaktik loyihani amalga oshirishning ham kirish va chiqish nuqtalari bor.

	Ikki nuqta orasiga juda ko‘p nuqtalarni joylashtirish kerak bo‘lganidek, didaktik loyihani amalga oshirish ibtidosi bilan intihosigacha bo‘lgan masofada ta’limning samarali usullari, vositalari ko‘p topiladi. **5- Mavzu. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi va uslubiyati** Tahlil - yaxlit mavzuni har tomonlama o‘rganish maqsadida uning tarkibiy qismlariga (xususiyatlari, xususiyatlari, munosabatlari) bo‘linishi. Sintez - bu qismlariga (xususiyatlari, xususiyatlari, munosabatlari) ob'ektning oldindan aniqlangan qismlari (tomonlari, xususiyatlari, xususiyatlari, munosabatlari) bir butunga birlashishi. Abstraktsiya - bu o‘rganilayotgan ob’ektning bir qator xususiyatlari, xususiyatlari va munosabatlaridan aqliy abstraktsiya, shu bilan birga tadqiqotchini qiziqtiradigan narsalarni ko‘rib chiqish uchun ajratib ko‘rsatish. Natijada ham alohida tushunchalar, ham kategoriyalar hamda ularning tizimlari bo‘lgan “mavhum ob’ektlar” paydo bo‘ladi. Umumlashtirish – ob’ektlarning umumiy xususiyatlari va xususiyatlarini o‘rnatish. Umumiy - o'xshash, takrorlanuvchi xususiyatlarni, alohida hodisalarga yoki berilgan sinfning barcha ob’ektlariga tegishli xususiyatlarni aks ettiruvchi falsafiy kategoriya. **6- Mavzu. Ilmiy tadqiqot uchun axborot qidirishning asosiy usullari** Modellashtirish - bu ob’ektni uning nusxasini (modelini) yaratish va o‘rganish, asl nusxani bilimga qiziqishning muayyan jihatlaridan almashtirish orqali o‘rganishdir. Ushbu fanni o‘zlashtirgan talaba o‘z ilmiy sohasi bo‘yicha ilmiy tadqiqot ishlarini bajarish, magistrlik dissertatsiyasi mavzusi bo‘yicha ilmiy izlanishlarni olib borish metodlarini, tajriba natijalarini tahlil qilishni, xulosalar chiqarishni, amaliyotga tadbiq etishni, o‘rganilayotgan ob’ektning matematik modelini tuzishni o‘zlashtirib oladi. **7- Mavzu. Magistrlik dissertatsiyasi bo’yicha ilmiy – tadqiqot ishlarini rejalashtirish** Magistrlik dissertasiyasiga qo‘yiladigan talablar. Magistraturada 3 ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkil qilish va rejalashtirish. Magistratura talabasining kalendar ish rejasini shakllantrish. **8-Mavzu. Axborot manbalari va tizimlari bilan ishlash.** Axborot manbalarini o‘rganish va ularning va ular bilan ishlash. Talabalarning ilmiy tadqiqot ishlarini rasmiylashtirishni o‘rganish. Scopus, Science Derect, Mendeley tizimlarini o‘rganish.

	4.Mirziyoev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: O’zbekiston, 2017. – 488 b. **5.**Новинков.Ф.М,Новинков Д.А, Методология научного исследования- М.Либоком 280с **Axborot manbaalari** www.lex.uz-(O‘zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi) www.management.ru (Rossiya menejerlar assosatsiyasi rasmiy portali) www.norma.uz (O‘zbekiston axborot huquqiy portali) www.marketing.ru (Rossiya marketologlar milliy assosatsiyasi rasmiy portali) www.ziyonet.uz (Ziyonet ta’lim portali)
7.	Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
8.	**Fan/modul uchun ma’sular:** F.A.Norqobilova – “Biznes va innovatsion menejment” kafedrasi mudiri
9.	**Taqrizchilar:** Qarshi muhandislik - iqtisodiyot instituti I.E.Tursunov - “Biznes va innovatsion menejment” kafedrasi professori.iqtisodiyot fanlar nomzodi. Sh.Sh.Fayziyeva -“Innovatsion iqtisodiyot” kafedrasi dosenti, iqtisodiyot fanlari nomzodi.